

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Katoliškega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Naš dan.

Zima je zavladala po deželi in zazibala življenje v naravi v trdno spanje. Ne tako v naših organizacijah! Tukaj je življenje kakor spomladi v naravi. Vse se ziblje, kipi kvišku, raste, cvete. V naših krščanskih društvih je luč in toplota, po njih polje krepko življenje, ki se izraža v neprestanem gibanju. Dokaz za to je bil občni zbor Slovenske krščansko-socialne zveze in Zveze slovenskih mladeničev dne 22. t. m. v Celju, ki je glasno govoril: Nam se ljubi življenje in dela!

Zbralo se je nad 400 zborovalcev od vseh strani Slovenskega Stajerja. Zborovanje odprl predsednik S. K. S. Z. dr. Korošec. Pozdravi vse zborovalce in osobito še mil. g. opata Ogradija in zastopnika slovenske katoliške akademične mladine iur. Ogrizeka. Kakor na združnem polju tako smo tudi glede nepolitičnih društev najmočnejša organizacija na Spodnjem Stajerju. Mi imamo ideale in navdušenje ter pogum, za to napredujemo, zmagujemo. Le za trenotek se hočemo danes ozreti na preteklost, potem pa bo zopet naše geslo: Naprej!

Iur. Ogrizek v imenu „Zarje“ in Slovenske dijaške zveze pozdravlja zborovalce. Nemci imajo kapital, mi postavimo temu nasproti izobrazbo. Kličem vam: Le vrlo naprej, mi smo vam vedno na strani.

Podpredsednik dr. Hohnjec poroča o delovanju S. K. S. Z. Pred letom je bilo v Zvezi včlanjenih 73 društev, med letom jih je pristopilo 27, torej jih je sedaj 100; nekaj se jih še zdaj snuje. V upravnem letu je bilo 12 odborovih sej, kjer se je storil marsikateri dober sklep in od koder je večkrat izšla kaka plodovita iniciativa. Da je Zveza s svojimi članicami vedno ostala v stiku, pričajo poštna pošiljstva, katerih je od 1. jan. do 20. nov. t. l. bilo 1302.

Zveza, oziroma njene članice, imele so skupno 159 raznih prireditev, med katerimi je bilo 61 poučnih predavanj in gospodarskih shodov. Če je le bilo mogoče, je na te shode, posebno na ustanovne, Zveza poslala svojega odposlanca.

Priredili smo 4 socialne tečaje, in sicer v Celju, Slovenjgradu, v Trbovljah in pri Sv. Emi pri Pristavi. V Mariboru je Zveza ustanovila ljudsko knjižnico z velikim številom knjig, ki se prav pridno prebirajo.

Razven tega vzdržuje, oziroma podpira, sedem knjižnic, skoro vse ob meji. V teh knjižnicah se nahaja 524 Zvezinih knjig.

Osrednja knjižnica v Mariboru poseduje 4370 knjig razne vsebine, skupaj torej 4894.

Kar se tiče sedanjega stanja naše blaginje, je naslednje: Zveza je imela v preteklem društvenem letu 3503.29 K dohodkov in 2066.51 K stroškov. Vsega prometa je bilo torej 5569.80 K.

Ko govorim o uspehih, ne smem zamolčati tega, kar prištevam največjim uspehom našega letošnjega izobraževalnega in organizacijskega dela. To je namreč naša mladinska organizacija, to so naše mladinske zveze, to je posebno Zveza slovenskih mladeničev. Ker je predsednik Z. S. M. navzoč in bo sam poročal, svoje besede omejim na to, da izražam svoje veselje nad krasno uspelimi mladeniškimi shodi sedanjega jubilejnega leta. Bil je najlepši dar, ki smo ga poklonili letošnjima jubilarima, poglavarju katoliške cerkve in vladarju avstrijske monarhije: mladina vznesenega srca, po dušni in moralni izpopolnitvi hrepeneča, za plemenitimi cilji težeča.

Obmejno delo.

Kako resno si prizadevamo tudi za izvrševanje našega narodnega programa, vidi se posebno iz tega, ker je S. K. S. Z. intenzivnejše narodno-obrambno delo na meji slovenskega stajerskega ozemlja sprejela v svoj delokrog. Bilo je to nujno potrebno. Videli smo, kako se naši jezikovni sosedje, opirajo se na svojo premoč po številu in sredstvih, sistematično in z vedno večjim uspehom trudijo, da bi jezikovno mejo potisnili vedno nižje in nižje in narodne mejnike predstavili Slovincem v škodo. Z žalostjo opažamo, kako nam Súdmarka trga kos za kosom od naše rodne matere zemlje. Saj Súdmarka sama priznava, da je na jezikovni meji — in pri tem pride posebno St. Ilj v Slov. goricah hudo v poštev — pokupila nad 450 oralov zemlje ter tamkaj naselila družine z mnogimi otroki. Za tako naseljevanje ima Súdmarka v vsakoletnem proračunu 70.000 K, katera svota se še lahko pomnoži, ker društvo smatra ta način „obrambne“ dela kot najvažnejši.

V pričo teh dejstev se nam odpira slaba perspektiva za bodočnost slovenskega naroda na jezikovnih mejah. S kapitalom ne moremo konkurirati, ker nam ni na razpolago. Naša težnja mora torej biti ta, da slovensko ljudstvo s posojilnicami gospodarsko osvobodimo od nemških denarnih zavodov in motogcev in da v ljudstvu vzbujamo in utrjujemo narodno zavest.

To skušamo doseči s tem, da stopamo po obmejnih župnijah v dotiko s posameznimi hišami, kar se

nam je dosedaj posrečilo pri 132 hišah. Opomniti moram, da smo s podrobnim obmejnimi delom začeli 28. septembra, torej še od takrat nista pretekla dva meseca. Veliko važnost polagamo na izobraževalna društva, katera smo pripravljene krepko podpirati, oziroma delati na to, da se ustanovijo, kjer jih še ni. Ker društva vsled neugodnih razmer niso mogoča, bomo vzdrževali ali podpirali knjižnice. Naš cilj je: v vsako hišo slovenski časnik ali slovenska knjiga.

Pripravljeni smo nadalje podpirati učitelje, ki v težavnih razmerah požrtvovalno delujejo v obmejnih krajih, dajati podpore slovenskim šolarjem, prispevati k šolskim kuhinjam, božičnicam itd.

Uvažujoč veliki pomen gesla: Svoji k svojim, ne bomo zamudili nobene prilike, da ne bi pripomagali k prospehu slovenskih trgovcev, obrtnikov in pa gostilničarjev, v kolikor to zahteva blagor slovenskega naroda.

Da zmoredemo stroške za narodno-obrambno delo, smo ustanovili sklad za obmejne Slovence. Dohodkov je bilo dosedaj 460.79 K, stroškov 136.73 K, tako da ostane v skladu 324.06 K.

Kolekov „Obmejnimi bratom v pomoč“, kojih dohodki so namenjeni narodno-obrambnemu delu, se je razprodalo nad 20.000. Toplo jih priporočam vsem rodoljubnim Slovincem.

To je z glavnimi potezami načrtan program našega narodno-obrambne dela, ki ga hočemo resno in vztrajno izvrševati po močeh in sredstvih.

Iskreno vabimo vse dobro misleče rojake, ki se z nami strinjajo v tem, da je to delo primerno in nujno potrebno, naj nas podpirajo.

Ne moremo si misliti, da bi se kje na Slovenskem našel kak človek, ki se šteje za rodoljuba, pa je tako preslepljen od strankarske strasti, da bi naše prizadevanje za obmejne Slovence smešil, ali celo črnil in oviral. Tak človek bi hudo grešil proti življenjski potrebi našega naroda.

Naša skrb mora biti, da šmisel za narodno obrambo prodr v najširše sloje. Vsak, tudi najprostejši Slovenec naj ve, da se gre za lastno narodnost, če so naši bratje ob meji v nevarnosti, če pa naši obmejni bratje propadejo, se celemu narodu zaseka rana, ki nas bo čim dalje tem hujše bolela.

Sicer so tisti krasni kraji ob meji z večine še v naši posesti, toda ne puščajmo jih v nemar, sicer bomo enkrat morali z našim pesnikom Gregorčičem tožiti „Na potujčeni zemlji“:

PODLISTEK.

Kratka zgodovina 47. pešpolka.

Fr. Urlep.

Ta polk bil je ustanovljen leta 1682 za časa vladanja cesarja Leopolda I.

Se isto leto bil je proti Turkom na Moravskem polju prvič v bitki. Ko so leta 1683 Turki oblegali Dunaj, korakal je 47. polk drugič na bojišče. Po par mirnih letih moral je leta 1697 pod zastavami princa Evgenija znova proti krvoločnim Turkom na bojno polje in se je z veliko hrabrostjo bojeval pri Centi.

Udeležil se je nadalje vseh španskih bitk. Leta 1704 zgubil je v bitki pri Kastelnovo svojega hrabrega lastnika feldceigmojstra grofa Solavi.

Leta 1743 se je s posebno odločnostjo in hrabrostjo odlikoval v bitki pri Parmi, v kateri je pri nekem napadu našel na čelu svojih pogumnih vojščakov smrt polkovnik grof Harrach.

Bojeval se je nadalje za časa vladanja slavne cesarice Marije Terezije v sedemletni vojski proti Prusom, kjer so posebno pomenljive letnice 1741 bitka pri Mohriču, 1742 pri Časlavu in obleganje Prage, 1744 pri Freiburgu in leta 1745 pri Citau.

Leta 1757 bil je hrabri 47. polk deležen zmage pri Kolinu. V spomin na to zmago je cesarica Marija Terezija takrat ustanovila najvišji vojaški odlikovalni red: „viteški red Marije Terezije“, s kojim je bil kmalo na to odlikovan nek štabni častnik tega polka.

Nato je sledila po tolikih krvavih bitkah nekaj let mirnejša doba.

Leta 1797 pa je bila dana polku vnovič prilika, pokazati svojo hrabrost in nepremagljivo neustraš-

nost v zmagosni bitki pri Celoveu. V krvavi bitki pri Marengu v Gornji Italiji bila pa je polku sreča nemila; padlo je mnogo hrabrih junakov pod kruto sovražno roko in se je polk z drugimi četami moral prvič umakniti sovražni sili.

Kot posebno zmagoslaven in časten pa nam priča zgodovina prvi dan bitke proti Francozom v asi Aspern pri Dunaju leta 1809. Se prvi dan proti večeru morali so Francozi zapustiti vas Aspern, ki jim je bila v veliko zavetje, kjer so nato naše čete prenočile. Drugi dan pa se je trebalo vkljub velikim zgubam prejšnjega dne spet postaviti proti toliko ogromnejšemu sovražniku; pa vendar so se tako dolgo zoperstavliali, da jim je došla pomoč, nakar so popolnoma premagali sovražnika. Prvič bil je tukaj premagan slavni francoski cesar Napoleon, ki se mu je tačas vsestransko in v obče pripisavala nepremagljivost, vse pa je proslavljalo nadvojvodo Karola kot premagovalca Napoleona. Tudi v nesrečni bitki pri Vagramu, severno od Dunaja, se je polk, ne glede na večje zgube, odlikoval z nepopisljivo vstrajnostjo na bojišču; tu je rešil nadporočnik Pechio 47. polka nadvojvoda Karola preteče mu gotove smrti. L. 1813 se je polk udeležil tridnevne vojne pri Lipskem, kjer je bil slavni Napoleon spet popolnoma premagan.

Leta 1820 bil je 47. polk prestavljen na Laško, kjer je ostal do leta 1861.

Leta 1838 ste se v Boloniji blagoslovili dve bataljonski zastavi tega polka. Eni bil je kum sam tačasni papež Gregor XVI., drugi pa vojvodinja Marija Lujza iz Parme, kar nam je pač jasen dokaz visokega spoštovanja in priznanja hrabrega 47. pešpolka.

Do leta 1817 bilo je pri polku večinoma češko

moštvo, od tega leta nadalje pa sta bila polku oddeljena celjski in mariborski okraj.

Od leta 1844 bila sta 1. in 2. bataljon v Benetkah, 3. pa v Mariboru.

Vsak bataljon delil se je tačas v 3 divizije, in vsaka divizija pa v 2 stotniji. Razun teh bila je še ena divizija grenadirjev, ki so bili stalno naseljeni v Gradcu.

Nadalje pripadal je polku še domobranski bataljon, sestavljen iz treh divizij, oziroma iz šestih stotnij.

Od leta 1820 do splošne vstaje leta 1848 imel je polk, izvzemši nekaj majhnih nemirov, pravi prijetno dobo. Mnogo gorja pa je prineslo naši državi l. 1848.

Po vsej Avstriji nastali so razni notranji politični nemiri, uprla se je Laška, katero je podpiralo pijemonteško-sardinsko kraljestvo in papeževe čete. 17. sušca leta 1848 vzburlila je vstaja v Benetkah, ki je trajala 5 dni. Prišlo je do večkratnih spopadov in bilo ranjenih več vojakov 47. polka.

Oba bataljona 47. polka prišla sta z drugimi četami po morju do Trsta in od tam črez Videm (Udine) po južnem vzhodju Alp proti Veroni, kamor se je bil že prej podal grof Radecky, da zbere tam svoje čete za odločilno bitko proti sardinski armadi.

1. in 2. bataljon sta se posebno udeležila napadov pri Soni in Sonacampagni dne 23. julija, pri Kustoci 25. in pri Volti 26. julija, kjer je bil sovražnik popolnoma premagan in moral odstopiti Avstriji gornjelaške province.

Med tem časom odrinil je tudi 3. bataljon iz Maribora in se udeležil obleganja Benetk.

(Dalje prihodnjé.)

„Naš bil nekaj je ves ta raj,
Očetom našim domovina;
Tuj narod tod se širi zdaj,
Naš raj je tujcev zdaj lastnina.“

To se ne sme zgoditi. In ne bo se zgodilo, če vsi rodoljubni Slovenci storijo svojo dolžnost.

Zato pa kličem ne samo z ozirom na obmejne Slovence, ampak z ozirom na ves slovenski narod na Štajerskem: Komur je za pravo, kršćansko omiko našega naroda, komur je za njegov resnični napredek in pravo blagostanje, ta naj pride k nam, naj hodi z nami, naj dela z nami!

Dr. Korošec omenja, da se je obmejno delo zasnovalo po dobrih vzorih, po nazoru čeških in poljskih obrambnih društev. Treba nam je le navdušenja in požrtvovalnosti med našimi rodoljubi brez razlike na stranke.

Pri volitvi novega odbora so bili z vsklikom izvoljeni: dr. Korošec, dr. Hohnjec, Leskovar, Zolgar, Kociper, dr. Vrstošek, dr. Kovačič, dr. Jerovšek, Vračko, Žebot, Gomilšek, Kranjc. Namestnikom: Pušenjak, dr. Lukman, Gorišek, Spindler.

Predsednik Zveze slovenskih mladeničev Žebot poroča o delovanju Zveze, ki se je ustanovila dne 8. junija. Shodov je imela že 9. Pod njeno zastavo se zbira okoli 10.000 mladeničev. Mladeniški zvez je na Spod. Štajerskem nad 20. Nek celjski listič je imenoval naše delo hujkanje. Toda ali je to hujkanje, če se navdušujemo za verske in narodne ideale. Od teh idealov ne pomehamo nikdar. Zahvali se dr. Hohnjecu za sodelovanje.

Dr. Korošec odda predsedstvo Žebotu.

O telovadbi govori predsednik Zveze telovadnih odsekov dr. Pogačnik. Slika zgodovino našega narodnega življenja. Stojimo sedaj v moški dobi. Treba je dela, izobrazbe, in vse to je treba organizirati. Organizacija telovadbe ima visoke cilje. Utrditi telo, izobraziti duha, oblažiti srce. Krepih, značajnih in plemenitih mož potrebujemo. Nepošteno ljudi prepustimo radi drugim organizacijam. Naš klic je: Vse za vero sveto in domovino drago!

Pri nadaljni razpravi je govoril iur. Ogrizek o namenih Slovenske dijaške zveze, koje zadnji cilji so isti kakor S. K. S. Z. in Z. S. M. Glede obrambnega dela omenja, da se ga bo udeleževalo tudi katoliško dijaštvo, kar je pokazalo s tem, da je S. D. Z. vzela št. II. pod svoje okrilje.

Navduševalno so govorili: Pintar iz Celja, Majcen iz Celja, Kranjc iz Sv. Bolkana pri Bišu, Skoliber iz Sv. Urbana pri Ptuj, Žebot iz št. II. Poživavšek iz Imenega, Napast iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju, Strašek od Sv. Eme, Strucelj iz Mozirja, Uršič iz Laporja, Zupan iz Trbovelj (kojega izvajanja so vzbudila posebno pozornost in navdušenje), Dobnik iz Sladke gore, Kitak iz Studenice, iur. Ogrizek iz Grada, dr. Vrstošek iz Maribora, Zličar iz št. Jurija na juž. žel.

Mladenič Žebot je opisoval delo nasprotnikov ob meji ter prosil slovensko javnost pomoči. Mladenice Kranjc predlaga pobiranje za društveni dom v št. II. Nabralo se je 50.37 K.

Na to zaključil dr. Korošec zborovanje. Spoznali smo se osebno, spoznali skupnost načel, navdušili se za novo delo in nove napore, posebno smo si začetali obrambno delo ob jezikovni meji. Ostanimo zvesti svojemu programu in zmagovali bomo na celi črti.

S tem je bil občni zbor sklenjen in končan.

Na občni zbor so došli naslednji brzojavi:

Celovec: Sestrico pozdravljajoč želimo najboljših uspehov. — Koroška zveza.

Škocijan: Naprej v brezobziren boj za vero sveto in domovino drago. — Vunček, podpredsednik bralnega društva, Škocijan.

Sv. Trojica v Slov. gor.: V duhu z vami želimo obilnega uspeha in blagoslova. Naprej z Bogom za narod. — Izobraževalno društvo in fantovska družba pri Sv. Trojici v Slov. gor.

Žalec: Pozdravljena četa zbrana slovenske domovine nada. — Pikel, Koren iz Loznice.

Kmečki posli in delavci.

(Ljudsko zavarovanje.)

V zadnjem članku „Ljudsko zavarovanje“ smo povedali tiste reči, ki se tičejo samostojnih kmetov in obrtnikov ter njihovih domačih, ki jim pomagajo pri gospodarstvu. Danes si pa ogledamo tiste določbe v nameravani novi postavi, ki zadevajo posle in kmečke delavce.

1. Poglejmo si najprej številke. Moških poslov, ki so samo za domača opravila (n. pr. kočijaži, sobarji) je v celi državi 20.000; ženskih (n. pr. kuharice, sobarice, pestunje) pa 408.000; vseh skupaj torej 428.000. — Pri poljedelstvu in gozdarstvu je pa moških poslov, dninarjev, delavcev 984.000, žensk pa 843.000; vsega skupaj torej 1.827.000. Izmed vseh teh dozdaj ni bil nihče zavarovan ne za bolezen, ne za starost in onemoglost; za slučaj kake poškodbe so morali biti zavarovani samo tisti delavci, kateri so delali pri poljedelskih mašinah, ki jih gonil kaka natorna sila (par, elektrika itd.) Vseh imenovanih oseb je torej v celi državi 2.255.000. — Pri vojaki je 196.000 takih fantov, kateri bodo morali biti po novi postavi zavarovani. Po pravici lahko rečemo, da jih je med njimi najmanj dve tretjini, torej nad 130.000 s kmetov. Za vojake, dokler so v dejanski službi, bo plačevala država zavarovalnino za starost, da potem

takem zavoljo vojaške službe ne bodo glede na to zavarovanje nič na slabšem.

2. Posli in kmečki ter gozdni delavci bodo po novem zavarovani tudi za slučaj bolezni. Zagotovljena jim bo, kakor zdaj tovarniškim in obrtnim delavcem in pomočnikom, zdravniška pomoč, zdravila in 60 odstotkov njihove plače. Za posle in delavce, ki dobivajo hrano ali stanovanje, bo gosposka dala ceniti po zaupnikih vrednost tega, da se bo potem mogla določiti njihova skupna plača. Ta se bo razdelila v več razredov: V 1. razred do 80 v na dan, ali do 240 K na leto; v 2. razred, prvi oddelek do 120 K na dan, ali 360 K na leto; v drugi oddelek 2. razreda do 160 v na dan, ali do 480 K na leto. Sem bodo spadali pastirji in pa mladi hlapci in dekle. V 3. razred, prvi oddelek do 2 K na dan ali 600 K na leto; v drugi oddelek do 240 K na dan ali 720 K na leto. Večji hlapci bodo po naših razmerah spadali v enega teh oddelkov. Nekaj jih bo tudi prišlo v 4. razred, ki šteje v prvem oddelku do 3.20 K dnevne plače (960 K na leto) in v drugem oddelku do 4 K na dan (1200 K na leto). V ta razred jih bo pri nas prišlo le malo; nekaj gozdnih delavcev in sempatja kak hlapce.

3. Posli in delavci se bodo zavarovali za bolezen pri okrajnih bolniških blagajnah. Denar bo pa sprejemala okrajna zavarovalna pisarna za vse zavarovanje ob enem; kmetom bo treba plačevati po enkrat na mesec. V pisarni bodo potem oddali zavarovalnino za bolezen bolniški blagajni, za starost pa državni zavarovalnici.

4. Za bolezen bo dve tretjini prispevkov za posla in delavca plačeval delodajalec, eno tretjino bo pa odtrgal od poslove in delavčeve plače; za starost bo sta dajala vsak polovico; zoper poškodbe pa samo delodajalec. Po novem se bodo morali zoper poškodbe pri delu zavarovati gozdni delavci, ki delajo za trgovce, ali obrtne podjetnike. Kdor se bo pri delu poškodoval, bo dobil potem primerno letno odškodnino; če bo za delo popolnoma nezmožen, bo dobival po tristo krat toliko, kolikor znaša njegovi plači primerna bolniška podpora na dan; če bo pa samo postal deloma nezmožen, pa po primeri njegove nezmožnosti.

5. Za dninarje, ki delajo zdaj tu zdaj tam, bo težava. Najbolje se bo zanje izpeljalo zavarovanje, če bodo morali sami naravnost odrajavati potrebno zavarovalnino za bolezen in starost.

6. Bolniška podpora je določena: za 1. razred po 40 v na dan, za drugi 1. oddelek po 60 v, 2. odd. po 85 v; za 3. razred 1. oddelek po 110 v, za 2. odd. po 135 v; za 4. razred 1. oddelek po 170 v, za 2. odd. po 215 v na dan. Poslom ali delavcem, katerim v bolezni gospodar daje stanovanje, hrano in preskrbino, se ne bo izplačala bolniška podpora, marveč gospodarju, ki skrbi zanje, razen kar znaša nad 1.35 K (3. razred, 2. odd.).

7. Gospodarji, ki zavoljo bolezni svojim poslom nič ne odtrgajo plače, bodo temu primerno manj plačevali v bolniško blagajno. Kmetje si bodo lahko za svoje posle in delavce osnovali posebne društvene blagajne. Po naši sodbi bodo te najcenejše. Na vsak način čaka v tem oziru kmečke zveze važno delo, da se za časa natančno posvetujejo, kaj naj se k temu ukrene.

8. Silno važno je zdravniško vprašanje. Treba bo poskrbeti, da bodo zdravniki po posameznih občinah imeli svoje uradne dneve bolj, nego doslej. Tudi v tem oziru bo treba temeljitega posvetovanja, in okrajne ali pa društvene bolniške blagajne bodo morale skleniti natančne pogodbe z zdravniki.

9. Kmečki posli in delavci bodo zavarovani tudi za onemoglost. Samostojni gospodar bo vlekel starostno preskrbino od 65. leta dalje; posel in delavec pa tudi prej, in sicer brž, ko se izkaže, da je za delo popolnoma nezmožen, če je plačeval vsaj 200 tednov (štiri leta) zavarovalnino.

Preskrbljena starost in onemoglost, zagotovljena podpora v bolezni, in za nekatere še posebna preskrbljenost ob slučaju kake poškodbe pri delu! Ali ne bo vsled tega zopet domača zemlja dobila nove privlačne sile? Trdno upamo, da se bo to zgodilo, in da bo mnogo fantov in deklet, ki jih sedaj izvabi svet s kmetov, rajše ostalo pri zdravem, lepem kmečkem delu. Preskrbljeni bodo; oddahnili si bo pa vsled tega tudi naš kmet, ki mu zdaj še manjka delavnih rok.

Politični ogled.

Mala politična naznanila.

Dne 19. novembra: V Gorici pričakujejo cesarskega namestnika Hohenloha, ki se bo posvetoval z voditelji strank, da omogoči zopetno delovanje goriškega deželnege zbora. Ako se mu to ne posreči, bo goriški deželni zbor meseca januarja razpuščen. — Francoski mornarji so ugovarjali, da jih pridele trgovinskemu ministru. V Toulonu groze mornarji s splošno stavko, če se jim ne ugoditi. — Turški parlament se odprl 1. decembra.

Dne 20. novembra: Češki „Nar. Listi“ poročajo iz Beograda, da je 28 avstrijsko-ogrskih vojakov dezertiralo v Beograd. — Laški dijaki so priredili danes pred državno zbornico demonstracijo za laško vseučilišče. — Iz Teherana v Perziji se poroča, da je bila neka krščanska vas pri Tabrisu oro-

pana, pri čemur je bilo več kristjanov usmrčenih. Tudi v Azerbajanu se baje preganja kristjane.

Dne 21. novembra: Hrvaški sabor se letas najbrž ne bo sklical, ker bi se s sklicanjem delale ovire mirni rešitvi hrvaško-madžarskega spora. — Hrvaška vlada je izdala ukaz, da je z vseh šol odstraniti srbske (cirilčne) napise. — Slovenski klub ima 25. t. m. sejo, v kateri se bo posvetovalo o združenju obeh jagoslovanskih strank.

Dne 22. novembra: Skupni ministrski svet je imel danes pod predsedstvom barona Aehrenthala tri ure trajajočo sejo. — Pri večerajšnji ožji volitvi v istrski deželni zbor v volilnem okraju Milje-Izola je bil izvoljen socialni demokrat učitelj Franc Zorzenon. — Na Kitajskem v pokrajini Jangsejang je izbruhnila vstaja, ki se naglo širi.

Dne 23. novembra: Na Dunaju so se vršili danes zelo hudi prepri med laškimi in nemškimi dijaki. Rabilo se je tudi orožje. — Češki minister-rojak dr. Žaček je imel večeraj v Olomoucu zborovanje z voditelji češke katoliške stranke. — Cesar je danes sprejel v posebni avdienci ogrskega ministrskega predsednika Wekerleja. — V Gradcu je prišlo večeraj do pretapa med liberalnimi in katoliškimi dijaki. Policija je aretirala več dijakov, ki so bili takoj na komisarijatu obsojeni v globo od 30 do 100 kron.

Dne 24. novembra: Dunajsko vsenčlasično ostane vsled večerajšnjih dogodkov do preklica zaprto. — Srbija je izplačala Črnigori 1 milijon frankov posojila, da nadajuje oboroževanje. — Perzijski šah je izdal ukaz, v katerem pravi, da ne bo sklical parlamenta.

Razne novice.

* Iz sodne službe. Pravosodni minister je imenoval sodnega adjunkta pri mariborskem okrožnem sodišču dr. Neupauerja; namestnikom državnega pravdnštva v Celovec. — Namestnikom državnega pravdnštva v Celju je imenovan na Boschekovo mesto sodni tajnik dr. Bračič.

* Iz pošte. Poštni pomočnik Blaž Žirovnik je dobil mesto poštnege ekspedijenta pri poštne uradu v Podlehniku pri Ptaju.

* Iz šole. Pred mariborsko komisijo so v november-skem terminu bili usposobljeni za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom sledeči učitelji in učiteljice: gg. Čeh Ivan, Friedl Adolf, Horvat Franc, Ivajnsič Ludovik, Kislinger Jurij, Lah Ivan, Ledenik Jožef, Lešnik Miroslav, Pokrznik Ferdo, Sel Ivan, Sevnik Julij, Stopar Vinko; gđ. Aseh Albina, Klančnik Marija, Kotzbeck Cecilija, Lorber Amalija, Majcen Marija, Pernat Alojzija, Pintarič Marija, Regoršek Ema, Ros Marija, Schweiger Katarina (z odliko), Škerjanc Felicitas, Šumenjak Marija, Vidali Rozina; za meščanske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom: g. Fran Fink.

* Duhovske vesti. Prestavljen je g. kaplan Nikolaj Jamšek iz Dramelj v Trbovlje, na njegovo mesto pride g. kaplan Ivan Zaje iz Škal. G. kaplan Lončarič je prestavljen iz Trbovelj k Sv. Juriju ob Taboru. Za dekana dekanije „Saleska dolina“ je imenovan novi župnik, vlč. gosp. Ivan Rotner, dosedaj župnik v Pamečah pri slovenjgradu.

* Poklonitev avstrijskih škofov Sv. očetu. Dne 17. t. m. se je poklonilo Sv. očetu, slavečemu jubilej, 19 avstrijskih škofov. Nek kardinal je prečital udanostno izjavo. Sv. oče je v odgovoru škofom priporočal skrb za duhovnike in ljudstvo ter odločnost v brambi resnice. Nadalje je Sv. oče naročil škofom, naj duhovnikom sporočijo, da jih iz srca ljubi, vernikom pa, naj zanj molijo.

* Odborova seja S. K. S. Z. za Štajersko bo v četrtek, dne 3. decembra v uredništvu „Slov. Gospodarja“ ob 5. uri popoldne.

* Mladeniškim zvezam! Vse mladeniške zveze ujudno prosimo, da nam pošljejo imena svojega odbora in svojih članov. Tajništvo „Zveze slov. mladeničev v Mariboru“.

* Kjer še ni mladeniške zveze, pa si jo vendar fantje želijo, se naj to naznači tajništvu „Zveze slov. mladeničev v Mariboru“, ki bo storilo potrebne korake za ustanovitev „Mlad. Zveze“ v tisti župniji.

* Za obmejni sklad je daroval g. gostilničar „Pri belem volu“ v Celju razglednice in zrcala, ki so se prodala med obiskovalci gostilne v prid obmejnim Slovincem, za kar se mu najtopleje zahvaljujemo in njegovo gostilno priporočamo.

* Obmejni kolek S. K. S. Z. v Mariboru je našel mnogo prijateljev na Slovenskem. Že v nad 20.000 komadih se je razširil na razne strani. V Trsta, Gorici, Ljubljani, na Dunaju, povsod ga dobiš. Ker pa gre čisti dobiček za tako plemenito stvar: „V pomoč obmejnemu bratom“, se naj še bolj razširi. Rodoljubi, rodoljubke, mladeniči, mladenke, širite vsepovsod kolek: „Obmejnim bratom — V pomoč“.

* Bralnim društvom in mladeniškim zvezam! Že nad 20.000 obmejnih kolekov se je že razprodalo; vendar je mnogo društev, ki še niso naročila obmejnega koleka S. K. S. Z. Pozivamo danes vsa bralna in izobraževalna društva ter mladeniške zveze, da kolekujejo vsa svoja pisma s kolekom: Obmejnim bratom — V pomoč! Dobiva se pri S. K. S. Z. v Mariboru.

* Tisti duhovnik, ki je v Ljubljani izgubil svoj brevir (pars verna), se naj obrne na uredništvo „Našega Doma“!

* Dopolnilne volitve za trgovinsko in obrtno zbornico v Gradcu. Imeniki za te volitve so javno razgrnjeni od 24. novembra do vstetega 7. decembra 1908 za celi zbornični okraj v pisarni trgovinske in obrtne zbornice v Gradcu. — Glej inerat!

* Odprava znižanih vožnih cen na Južni železnici. Od 1. januarja naprej uradniki in častniki ne bodo dobivali več na Južni železnici znižanih vožnih cen. Železnica misli s tem povečati svoje dohodke na leto za 400.000 K.